

การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

INDICATORS DEVELOPMENT FOR DESIRABLE CHARACTERISTICS OF ADMINISTRATORS IN EARLY CHILDHOOD EDUCATIONAL SCHOOL

วิภา ศุภจารีรักษ์ และจิตชิน จิตติสุขพงษ์
Wipa Supajareerak and Jitchin Jittisukkapong

หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3) พัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 22 คน ครู 276 คน และผู้ปกครองนักเรียน 902 คน รวมทั้งหมด 1,200 คน ที่อยู่ในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั่วประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 120 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.989 และประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ค่าสถิติโดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีความเป็นธรรมชาติไทย 2) ส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน 3) มีความสามารถในการบริหารจัดการ 4) มีค่านิยมในวิชาชีพ 5) มีศาสตร์และศิลป์ และ 6) มีบุคลิกดี

2. ตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย รวม 53 ตัวชี้วัด จำแนกเป็น ด้านมีความเป็นธรรมชาติไทย 15 ตัวชี้วัด ด้านส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน 9 ตัวชี้วัด ด้านมีความสามารถในการบริหารจัดการ 11 ตัวชี้วัด ด้านมีค่านิยมในวิชาชีพ 9 ตัวชี้วัด ด้านมีศาสตร์และศิลป์ 5 ตัวชี้วัด และด้านมีบุคลิกดี 4 ตัวชี้วัด

3. การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยทั้ง 53 ตัวชี้วัด มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.915 องค์ประกอบที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.955 องค์ประกอบที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.936 องค์ประกอบที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.959 องค์ประกอบที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.880 องค์ประกอบที่ 5 มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.869 องค์ประกอบที่ 6 มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.869

ABSTRACT

The purpose of this research was to study 1) the desirable characteristics of administrators 2) the indicators of desirable characteristics of administrators 3) the indicators development for desirable characteristics of administrators in early childhood educational school. The samples consisted of 1,200 persons from 22 administrators, 276 teachers and 902 student rulers in early childhood educational school under controlled of The Office of the Higher Education Commission. The research instruments were a structured interview and a five rating scale questionnaires containing 120 items with the reliability of 0.936. The statistics in analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, factor analysis and contents analysis.

The research results show that:

1. The desirable characteristics of administrators in early childhood school had 6 factors as follow: 1) having dharma sovereignty, 2) enhance the cultures of community 3) capability in management, 4) popularity in profession, 5) wisdom and art, and 6) good personality

2. There were 53 indicators of desirable characteristics of administrators in early childhood school within 6 factors. First factor had 15 indicators, Second factor had 9 indicators, Third factor had 11 indicators, Fourth factor had 9 indicators, Fifth factor had 5 indicators, and Sixth factor had 4 indicators.

3. The development of desirable characteristics of administrators in early childhood school had 53 indicators with the internal consistency reliability 0.915. When considered internal consistency of each factors, first factor had 0.955, second factor had 0.936, third factor had 0.959, fourth factor had 0.880, fifth factor had 0.869, and sixth factor had 0.869.

คำสำคัญ

ตัวชี้วัด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

ความสำคัญของปัญหา

ศตวรรษที่ 21 การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างไร้พรมแดน (Globalization) ข้อมูลข่าวสารมีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ยังได้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางการศึกษา ทั้งด้านปรัชญาการศึกษา หลักสูตร การเรียน การสอน การบริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนตามเพื่อให้ทันยุคทันสมัย และสามารถแข่งขันได้เช่นเดียวกับนานาชาติอารยประเทศ

การสร้างความสำเร็จก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้นั้นจะต้องอาศัยการศึกษาอันเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (ฉบับแก้ไข) ที่ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ แนวการจัดการศึกษา หลักสูตร ระบบการบริหารจัดการ ระบบครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และระบบประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 และสำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) ซึ่งในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ได้กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจนมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยคาดหวังต่อการพัฒนาคุณภาพประชาชนชาวไทยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงได้ ซึ่งจะต้องพัฒนาคนตั้งแต่ปฐมวัย หลักการและแนวการบริหารจัดการศึกษาที่สำคัญคือ ให้กระทรวงกระจายอำนาจ

บริหารและการจัดการศึกษาทุกด้านไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงทั้งในโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนสังกัดสถาบันศาสนาต่างๆ และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยให้สังคม ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และมีความสำคัญที่สุด การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมผู้เรียนตามธรรมชาติและศักยภาพ โดยสถานศึกษาต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ซึ่งจุดมุ่งหมายของปรัชญาการศึกษาปฐมวัย (กรมวิชาการ, 2547) กำหนดว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กแรกเกิด-5 ปี ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

การบริหารจัดการสถานศึกษาในทุกๆระดับ รวมทั้งระดับปฐมวัยให้ประสบผลสำเร็จตามกรอบของแผนการศึกษาชาติได้นั้น จะต้องประกอบด้วย 4M's คือ บุคลากรที่มีคุณภาพและมีปริมาณพอเพียง ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมากพอ ต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการและแผนงาน และต้องมีระบบบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ (วิจิตร ศรีสอาน, 2543) อย่างไรก็ตาม ถ้าขาดคนที่มีความสามารถเข้ามาบริหารจัดการก็ยากที่จะช่วยให้สถานศึกษานั้นๆ เจริญรุ่งเรืองไปในทิศทางที่ดีได้ คนจึงเป็นทรัพยากรในการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถรอบด้านมากกว่าบุคคลที่ทำงานในตำแหน่งอื่นๆ

เนื่องจากผู้บริหารมีหน้าที่วางแผน ควบคุม ติดตามและประเมินผล ตลอดจนให้ขวัญและกำลังใจ รวมทั้งต้องตัดสินใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด (สมชาย เทพแสง, 2543) ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) นั้นสถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมีผู้บริหารที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการสามารถนำทรัพยากรเพื่อการศึกษาไปบริหารให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาตามที่ระบบการศึกษาของประเทศต้องการ ตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม (เกษม วัฒนชัย, 2546)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552–2561 (การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2) ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ 1) การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษายุคใหม่ และ 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ โดยมีกรอบแนวคิดให้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุล รู้จักพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ มีเป้าหมายในการพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดี เคารพกติกา มีวินัยต่อตนเอง ฉะนั้นเมื่อจะสร้างคนตามคุณลักษณะนี้จะต้องเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย (ชินวรณ์ บุญเกียรติ, 2553) และภายใต้กรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 นี้ ได้กล่าวถึงผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพสนองต่อกรอบการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถ และทักษะแบบใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เพื่อนำสถานศึกษาสู่เส้นทางใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารระดับปฐมวัย

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยควรมีตัวชี้วัดอย่างไร
3. ตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

3. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ
ปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนใน
สถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน
ทั้งหมด 38 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร 190 คน ครู 2,483 คน และผู้ปกครองนักเรียน
8,141 คน รวมประชากรทั้งหมด 10,814 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,
2551)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษา
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดยกำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,200 คน (Comrey & Lee, 1992) จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่ง
ชั้นตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และภาคภูมิศาสตร์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง
แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มี
ประสิทธิภาพจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นนักวิชาการ นักการศาสนา
สถาบันหรือสมาคมทางการศึกษาจากในประเทศและต่างประเทศ

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3.1 สร้างกรอบการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

3.3 นำแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 มาสังเคราะห์เชิงเนื้อหา ได้ตัวชี้วัด
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยจำนวน 120 ข้อ ให้
ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(IOC) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะตัวชี้วัดที่มีค่า IOC =
0.5 ขึ้นไป

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลอง กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช้ในการวิจัย 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.989

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พร้อมส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั่วประเทศ เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย และช่วยเก็บรวบรวมพร้อมส่งกลับให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4.2 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง ๆ ละ 600 คน

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 คัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4 แบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เพื่อสกัดปัจจัยที่ไม่สำคัญออก

5.5 แบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อยืนยันตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และยืนยันความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Confirmed construct validity) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค

5.6 วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Focus group) เพื่อให้ได้ข้อและนิยามศัพท์ที่เหมาะสมของตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

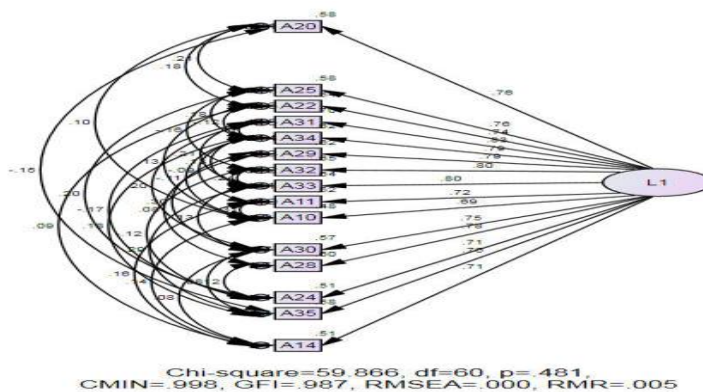
ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยพบว่า มี 6 องค์ประกอบ เรียงตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังตารางที่ 1

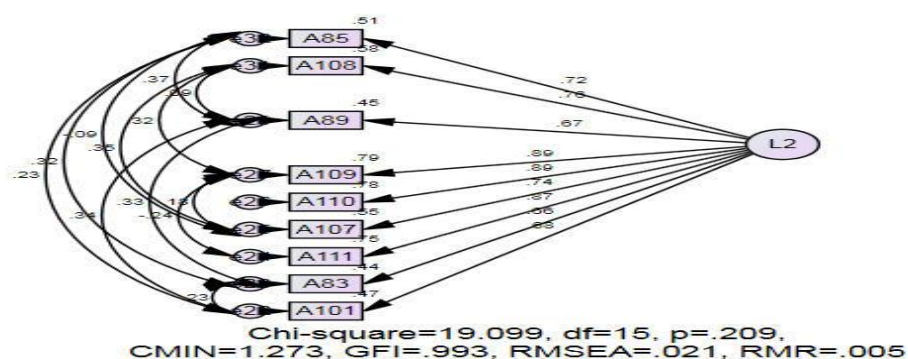
ตารางที่ 1 ค่าไอเกน (Eigen values) ร้อยละของความแปรปรวน (% of variance) และ ร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative %) ของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
มีความเป็นธรรมาธิปไตย	60.669	50.558	50.558
ส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน	5.006	4.172	54.729
มีความสามารถในการบริหารจัดการ	3.535	2.946	57.675
มีค่านิยมในวิชาชีพ	2.447	2.039	59.714
มีศาสตร์และศิลป์	1.857	1.548	61.261
มีบุคลิกดี	1.593	1.328	62.589

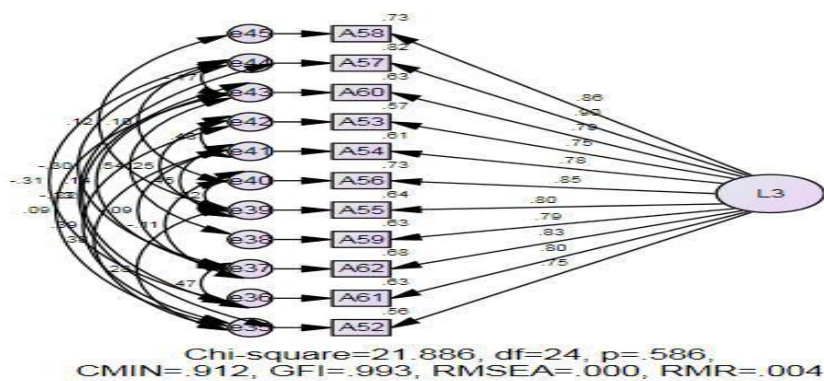
2. ตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย รวมทั้งสิ้น 53 ตัวชี้วัด โดยแต่ละด้านประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังภาพที่ 1 – 6

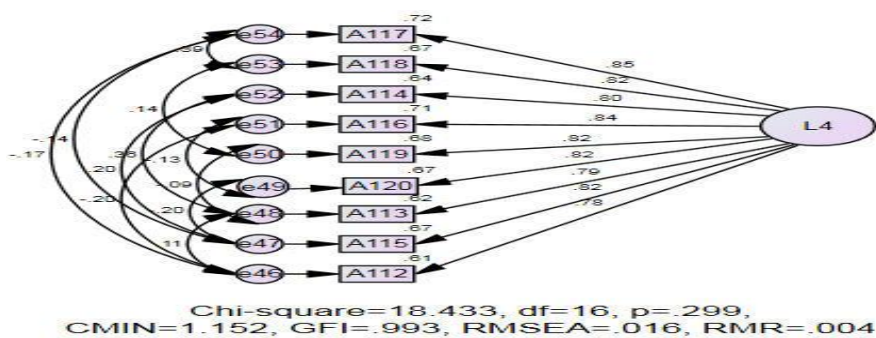
ภาพที่ 1 ด้านมีความเป็นธรรมาธิปไตย ประกอบด้วย 15 ตัวชี้วัด

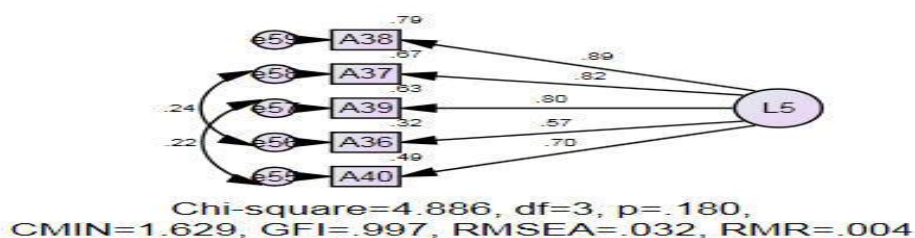
ภาพที่ 2 ด้านส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด

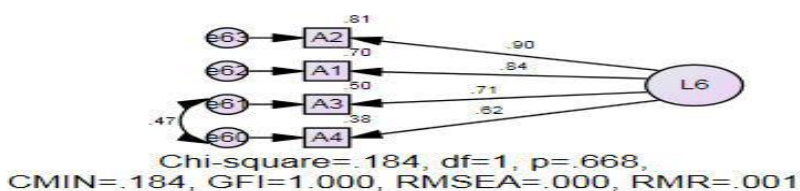
ภาพที่ 3 ด้านมีความสามารถในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 11 ตัวชี้วัด

ภาพที่ 4 ด้านมีค่านิยมในวิชาชีพ ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด

ภาพที่ 5 ด้านมีศาสตร์และศิลป์ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด

ภาพที่ 6 ด้านมีบุคลิกดี ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด

3. การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยทั้ง 53 ตัวชี้วัด มีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน 0.915 โดยแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน (Internal consistency reliability) ของตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

ลำดับที่	ตัวชี้วัด	จำนวนตัวชี้วัด	ค่าความเชื่อมั่น
1	มีความเป็นธรรมาธิปไตย	15	0.955
2	ส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน	9	0.936
3	มีความสามารถในการบริหารจัดการ	11	0.959
4	มีค่านิยมในวิชาชีพ	9	0.880
5	มีศาสตร์และศิลป์	5	0.869
6	มีบุคลิกดี	4	0.869
	รวม	53	0.915

อภิปรายผล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย พบว่ามี 6 องค์ประกอบ เรียงตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ ความเป็นธรรมापิตย ส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีค่านิยมในวิชาชีพ มีศาสตร์และศิลป์ และมีบุคลิกดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ในสังคมไทย มีปัญหาการทุจริตเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจากผลการสำรวจของ Global Corruption Barometer 2013 และจากการประเมินของ The Global Competitiveness Report 2013-2014 (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2556) พบว่าใน พ.ศ. 2556 ประเทศไทยมีการทุจริตเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2555 และยังขยายวงกว้างขึ้นในทุกวงการทั้งในหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือแม้แต่ภาคการศึกษา ที่สำคัญการทุจริตทำให้เกิดความไม่แน่นอน ไม่ไว้นื้อเชื่อใจกัน ผู้คนเสื่อมศรัทธาในกติกาและกฎหมาย สมาชิกในสังคมเกิดความขัดแย้งแตกแยก (วรรณภา วามานนท์, 2550) กระแสเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญเรือง นันทะกุล (2548) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่เป็นปัญหาและสมควรได้รับการพัฒนาในด้านบุคลิกภาพทางอารมณ์ คือ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ฉุนเฉียว ลุก่ออำนาจ ไม่หนักแน่น อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงบ่อย ลำเอียง เล่นพรรคพวก ไม่ยุติธรรม ไม่ยอมรับ และฟังความคิดเห็นผู้อื่น สำหรับด้านส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน เนื่องจากวัฒนธรรมชุมชนเป็นสิ่งสำคัญอันก่อให้เกิดความรู้ต่างๆ ในสังคม สถานศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนควรสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อร่วมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบโครงสร้างทางวัฒนธรรมชุมชน อันจะช่วยให้การจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างกันของมนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ความสัมพันธ์และการจัดการดังกล่าวก่อให้เกิดวัฒนธรรมจารีตประเพณี ระบบคุณค่า กฎเกณฑ์ ความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ (นุชจรินทร์ ทับทิม, 2553) สอดคล้องกับผลการศึกษาของเซอร์จิโอวานนี และคณะ (Sergiovanni and others, 1992) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาระหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สำหรับด้านมีค่านิยมในวิชาชีพ เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่การติดต่อสื่อสารระหว่างมวลมนุษยชาติได้ผลักดันให้คนมีความเป็นพลโลกมากขึ้น ค่านิยมในวิชาชีพจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกที่ควร (คณะกรรมการคุรุสภา, 2556) สำหรับด้านมีศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากศาสตร์ หมายถึง วิชาการที่เป็นวิชาชีพขั้นสูง ส่วนศิลป์ หมายถึง กระบวนการวิธีการ ในการนำศาสตร์ไปประยุกต์ใช้สร้างงานให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิผล หรือ มี

ฝีมือในการปฏิบัติงาน (พระภวนาวริยคุณ, 2553) ศาตร์และศิลป์จึงมีความสำคัญพอๆ กัน ดังที่ธีร สุนทรายุทธ (2551) ได้กล่าวว่าการบริหารการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการวิจัยเพื่อค้นหาค้นหาองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนั้นการบริหารการศึกษายังเป็นศิลป์ที่ขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์หรือทักษะของผู้บริหารแต่ละบุคคลที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย อันเป็นการประยุกต์ทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านมีบุคลิกดี เนื่องจากบุคลิกเป็นรูปลักษณ์ภายนอกอันเป็นด่านแรกของผู้บริหารที่ปรากฏต่อสายตาของผู้เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป ซึ่งประณม ถาวรเวช (2551) กล่าวว่า บุคลิกจะถูกมองตั้งแต่ภายนอกถึงภายใน ทั้งสองส่วนนี้จะเป็นตัวสื่อสารเกี่ยวกับตัวตนของบุคคลนั้นให้ผู้พบเห็นได้รู้จัก ทั้งระดับการศึกษา ตำแหน่ง หน้าที่การงาน และอื่นๆ โดยไม่ต้องใช้คำพูด ดังที่บริษัทจัดหางาน จ๊อบส์ดีบี จำกัด (ม.ป.ป.) บอกไว้ว่า บุคลิกดีเป็นเสมือนภาพลักษณ์ภายนอกที่สำคัญ ถือว่าเป็นหน้าตาและกระจกส่องภาพพจน์ของตนเองที่มีต่อสายตาผู้อื่น นอกจากนั้นยังบ่งบอกนัยของการเตรียมความพร้อมที่มีต่อการทำงาน

2. ตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า รวมทั้งสิ้น 53 ตัวชี้วัด จำแนกเป็น

ด้านมีความเป็นธรรมชาติมี 15 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) มีเมตตา กรุณา เห็นใจผู้อื่น 2) มีสุขภาพจิตดี 3) มีอัธยาศัยดีและใจกว้าง 4) รู้จักอดกลั้นต่อสภาวะกดดัน ไม่ฉุนเฉียวง่าย 5) มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในสิทธิของผู้อื่นโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 6) มีความเป็นกัลยาณมิตร และเอื้ออาทรกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 7) มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ 8) มีความจริงใจ 9) มีจิตสาธารณะ 10) มีความหนักแน่นอดทนต่อความยากลำบาก 11) มีความน่าเชื่อถือ น่าเคารพ และน่าศรัทธา 12) มีความรอบคอบ สุขุมเยือกเย็น 13) ใช้อำนาจอย่างมีเหตุผล 14) มีความคล่องตัวในการทำงานเชิงรุกได้ถูกต้อง รวดเร็ว 15) ใช้ภาษาในการพูดสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพสื่อความหมายได้ชัดเจนเข้าใจง่าย แสดงว่าศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมที่ต้องการผู้บริหารมีความดีงามสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับไอร์แลนด์ และฮิทท์ (Ireland and Hitt, 2005) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 ต้องยึดมั่นและมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม สัตย์ซื่อ ยึดหลักคุณธรรม และหลักการของตน

ด้านส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชนมี 9 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จัดฝึกอบรมและส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นและ

สังคมในภาพรวมอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง 2) มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น และสังคมในภาพรวมเพื่อนำมาประกอบการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและยั่งยืน 3) คำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และจริยธรรม 4) นำนักเรียนและผู้ได้บังคับบัญชาเข้าร่วมกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ 5) สร้างสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมและการพัฒนาองค์กรทางศิลปวัฒนธรรม ศาสนาและจริยธรรม 6) ส่งเสริมความสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน และมีการติดต่อสื่อสารกับผู้แทนของแต่ละกลุ่มในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 7) สามารถระดมและจัดสรรทรัพยากรทุกด้านเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมาย 8) ยอมรับ ชื่นชม พร้อมสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จของผู้ร่วมงานและของนักเรียนทุกคนต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ 9) มียุทธวิธีและเทคนิคในการสร้างโอกาสเพื่อพัฒนาทีมงานให้เข้มแข็งด้วยการเสริมแรงทางบวกแก่ผู้ปฏิบัติงานดี เนื่องด้วยวัฒนธรรมเป็นทุนทางสังคมและศักยภาพที่สำคัญยิ่งของชุมชน ท้องถิ่น และสังคมไทย สัมพันธ์กับไอร์แลนด์ และฮิทท์ (Ireland and Hitt, 2005) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 จะต้องส่งเสริมวัฒนธรรมความมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนขององค์กรด้วยการกระตุ้นและเปิดกว้างให้ทุกคนได้ใช้พลังและร่วมขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งช่วยให้สามารถพัฒนาและดำรงรักษาวัฒนธรรมขององค์กรไว้ได้ อันเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการเสริมสร้างให้เกิดความสำเร็จขององค์กรที่อยู่ภายใต้บริบทของความสัมพันธ์ซับซ้อนของเศรษฐกิจใหม่ของโลก

ด้านมีความสามารถในการบริหารจัดการมี 11 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา 2) รู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา 4) มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน 5) มีความรู้เกี่ยวกับกรอบภารกิจของสถานศึกษาระดับปฐมวัย 6) มีความรอบรู้ในการบริหารจัดการภายในองค์กร 7) มีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ 8) มีทักษะในการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการองค์กร 9) มียุทธศาสตร์ในการประเมินผล และสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ 10) มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบ การใช้ การวัด การประเมิน และการปรับปรุงหลักสูตร และ 11) สามารถรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษาระดับระดับปฐมวัย เพราะในสังคมยุคใหม่ สถานศึกษาทุกประเภทและ

ทุกระดับต้องได้รับการประกันคุณภาพทั้งผู้สอน ผู้เรียน รวมถึงทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาทุกประเภท ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552– 2561 (การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2) กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ประการคือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษายุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้บุคลากรในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และเตรียมวางแผนและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านมีค่านิยมในวิชาชีพมี 9 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ยอมรับว่าทุกคนมีสิทธิในการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน 2) คิดว่าโรงเรียนต้องมีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่หลากหลายปลอดภัยและน่าเรียน 3) มีความคิดที่ดีต่อวิชาชีพของตนเอง ต่อเพื่อร่วมงาน ต่อชุมชนที่อยู่แวดล้อมโรงเรียน และต่อสังคมทั่วไป 4) ยอมรับว่าการมีใจรักในงานย่อมทำให้ทุกอย่างสามารถแก้ปัญหาได้ 5) ยอมรับว่าความแตกต่างของบุคคลเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียน 6) ยอมรับว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตนเอง 7) มีความคิดว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับตนเองและผู้อื่น 8) มีความเชื่อว่าเด็กเก่ง ดี มีสุขได้ทุกฝ่ายในโรงเรียนต้องทำงานประสานกัน 9) เชื่อว่านักเรียนต้องมีความรู้ มีทักษะและค่านิยมที่จำเป็นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นั่นหมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในสังคมปัจจุบันและอนาคต ต้องตระหนักว่าต้องจัดการศึกษาสำหรับทุกคน (Education for all) อย่างเสมอภาค สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพราะการศึกษาจะช่วยลดความไม่เท่าเทียมกันด้านเศรษฐกิจและสังคม การเข้าถึงการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเพิ่มประสิทธิภาพของกำลังแรงงาน เพิ่มอายุขัยเฉลี่ยของประชากร และปรับปรุง

สุขภาพของประชากร รวมถึงลดภาวะเจริญพันธุ์ด้วย (อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์ และปัทมา อมรสิริสมบุรณ์, 2550)

ด้านมีศาสตร์และศิลป์มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) เป็นผู้นำทางวิชาการ 2) รู้ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตร และมาตรฐานวิชาชีพ 3) มีความรอบรู้ในเรื่องทั่วไป และมีความรู้ด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี 4) มีความเข้าใจในศาสตร์และศิลป์ด้านการบริหาร การศึกษาทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง 5) มีพื้นฐานการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป เพราะความเจริญก้าวหน้าของนวัตกรรมทางการศึกษา ช่วยส่งเสริมให้ การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาเข้าสู่สถานศึกษาคุณภาพได้ดีและรวดเร็วได้ ต้องมีผู้บริหารที่มี ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งลาร์สัน และคณะ (Larson and others อ้างใน วีรพงษ์ ไชย หงษ์, 2555) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหนึ่งในเงื่อนไขของ ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติของโรงเรียนมีความคาดหวังสูงต่อผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ สุวรรณการ (2547) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู เกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก

ด้านมีบุคลิกดีมี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สุขภาพดี 2) มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง 3) แต่งกายสุภาพเรียบร้อย 4) วางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เพราะการเป็นผู้บริหารที่ สร้างความประทับใจให้ผู้พบเห็นได้เป็นอย่างดี ต้องมีสุขภาพดี ซึ่งองค์การอนามัยโลก และ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายว่า สุขภาพดีคือ สุขภาวะที่ สมบูรณ์ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และปัญญา (แพรวพร, 2554) การมีบุคลิกดีต้องมีลักษณะ พฤติกรรม กิริยาท่าทาง การแสดงออกทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้สึกลึกซึ้ง ซึ่ง สะท้อนออกมาให้ผู้พบเห็นได้สัมผัสและเกิดความ สอดคล้องคณะกรรมการการอุดมศึกษา (จิรณี ตันติรัตนวงศ์, 2552) ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการอุดมศึกษาประกอบด้วยมี สุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพของตนอย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสมถวิล ชูทรัพย์ (2550) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพด้านทาง กาย ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีรูปร่างหน้าตาดี ส่วนสูงและน้ำหนักเหมาะสม 2) มี ลักษณะสง่างาม 3) มีร่างกายสมประกอบ 4) มีน้ำเสียงในการพูดเป็นธรรมชาติ น่าฟัง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมถึงสถานศึกษาระดับอนุบาลในสังกัดอื่นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่สำคัญต่อการส่งบุตร/หลานเข้าเรียนในสถานศึกษา

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยทุกสังกัดควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะด้านมีความเป็นธรรมิปปิไทย อันจะสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย ทั้ง 6 องค์ประกอบคือ ด้านมีความเป็นธรรมิปปิไทย ด้านส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน ด้านมีความสามารถในการบริหารจัดการ ด้านมีค่านิยมในวิชาชีพ ด้านมีศาสตร์และศิลป์ และด้านมีบุคลิกดี

2.2 ศึกษาในเชิงลึกแต่ละองค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึกข้อมูล โดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2547). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 120 ตอนที่ 36 ก หน้า 23.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **กรมเห็นชอบแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 – 2559**. สืบค้นจาก <http://www.moe-news.net/index.php>
- เกษม วัฒนชัย. (2546). **การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการคุรุสภา. (2556). **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556**. สืบค้นจาก <http://edudean.org/2556.pdf>

- จิรณี ตันติรัตนวงศ์. (2552). บรรยายพิเศษเรื่อง การนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ. ใน การประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ: นโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารยุคใหม่”. หน้า 1-44 เมื่อ 18 สิงหาคม ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ.
- ชินวรรณ บุญเกียรติ. (2553). ข่าวการศึกษา. หนังสือพิมพ์ข่าวสด. 7 กรกฎาคม, หน้า 16.
- ธ สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- นุชจรินทร์ ทับทิม. (2553). การสื่อสารอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านวัวลาย จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านกิจกรรมถนนคนเดิน. วิทยานิพนธ์นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเรือง นันทะกุล. (2548). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ในเขตภาคเหนือตอนบน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- ประณม ถาวรเวช. (2551). สุขภาพดี บุคลิกดี. กรุงเทพฯ: ใส่ใจ.
- พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตตชีโว). (2553). ศาสตร์และศิลป์แห่งความเป็นครู. เรียบเรียงโดย สุณีย์ ศรีโสภา และ สมสุดา ผู้พัฒน์. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานโรงเรียนอาชีวศึกษา.
- แพรวพร (นามแฝง). ความหมายของสภาวะ. (2554). สืบค้นจาก <http://preaw03.blogspot.com/>
- วรรณภา วามานนท์. (2550). การบริหารการปราบปรามการทุจริตระดับชาติของไทย: การศึกษาบทบาท ระบบ และการบริหารของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2543). ลักษณะทั่วไปของการบริหาร. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 1-15. หน้า 25-39. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีรพงษ์ ไชยหงษ์. (2555). ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ. สืบค้นจาก <http://www.weerapong.net/index.php?lite=article&qid=627576>

- ศิริวรรณ สุวรรณการ. (2547). การศึกษาพฤติกรรมการรวมความเป็นผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราช
นครินทร์.
- สมชาย เทพแสง. (2543). ผู้บริหารมืออาชีพ. *ข้าราชการครู*. 20(4), 25-30.
- สมถวิล ชูทรัพย์. (2550). การพัฒนาเครื่องมือและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้บริหาร
สถานศึกษาที่มีคุณภาพ. ปรินญาณินพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
นครปฐม.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. *ราชกิจจา
นุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *นโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
(0-5 ปี) พ.ศ. 2516-2550*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). สถิติการศึกษาของโรงเรียนสาธิตใน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปีการศึกษา 2551. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2556). สุรินทร์ ชีไทยเป็นหลุมดำคอร์รัปชันในอาเซียนสูงกว่าแสน
ล้านต่อปี. สืบค้นจาก <http://fit.or.th/event-4/>
- อุมารณ์ ภัทรวาณิช และปัทมา อมรสิริสมบุรณ์. (2550). ความไม่เท่าเทียมด้าน
การศึกษา: เมืองและชนบท. หน้า 1-15. ใน *ประชากรและสังคม*. นครปฐม:
ประชากรและสังคม.
- Comrey, A. L. and Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. New
Jersey: Erlbaum.
- Ireland, R. D. and Hitt, M. A. (2005). Achieving and Maintaining Strategic
Competitiveness in the 21st Century: The Role of Strategic Leadership.
Academy of Management Executive. 19(4), 62-77.
- Sergiovanni, T. J. and others. (1992). *Educational Governance and
Administration*. 3rd ed. Boston: Allyn and Bacon.